

Láng Orsolya
GEORGIA O'KEEFFE GHOST RANCH-EN

Én mindig a saját utamat jártam:
egyszerűség, tisztaság, egyensúly –
a szépség útjaival rajzoltam fel magam
a térképre, amit addig kevés nő lakott.
Mondták: „nőkből nem lehet művész,
legfeljebb rajztanár”. Voltam az is,
kellett a pénz. Pokoli volt.
Kevesebbet tanítani,
erősebben gondolkodni.
Minél kevesebbet és minél erősebben dolgozni.

Nagyítás, fragmentálás, kivágot.
Nem bírtam hallgatni, mit okoskodnak
az absztraktokról a kritikusok.
Egy darab szén,
egy darab papír,
egy vonal: ilyen egyszerű
az istálló, ami fölött a lángoscsillag megáll.

Egész nap nézni, nézni,
aztán a papír előtt minden látottat elfelejteni.
Mondanivalómhoz egy ház sem lenne elég,
falait teleírni, de ha letérdeplek
a padlóra fektetett papír elé,
mindent elmondtam.

Végre egy nő papíron!, kiáltotta Stieglitz,
amikor elvitték hozzá a rajzaim.
Hogy érdek nélkül tartotta sokra őket,
megalapozta hírnevem. Felháborított, hogy
megkérdezésem nélkül állította ki őket a galériában,

de hízelgett, hogy a megnyitón nem ismerte fel a művészt. Tehát nem én, hanem a műveim győztek.

A házasság évében realista lettem.
Keretet kitöltő virágok, felhőkarcolók.
Üvegszirmok és vasbeton kelyhek.
Bibék és porzók, monumentális szeméremajkak – mondták.
Mindenki azt lát, amit akar.

Mégsem a monumentalitás vonzott.
Nem a nagyívű konstrukciók.
A repedések, a kitüremkedések részletei,
mint egy gyűrött lepedő tenyérszerű felületén a támaszkodás nyoma.
A támpontonról az egész test felépíthető.

Aztán hűtlenség, testi hanyatlás.
A bukás évei. Menekülés
Új-Mexikó drámai vöröseihez.
Egyedül lenni a homokkő-labirintusban:
maga a szabadság. Aztán a koponyák,
tele velük a Ghost Ranch. Nehezeknek
viszem haza őket. Akár dísz tárgynak is –
üregükben fészket rak a fény.
A csontok elvezetnek a sivatag középpontjához.

Egy papírdobozban csörgőkígyók
szárított csörgőit tárolom. Másokban
a több ezer nekem írott levelet.
Mindkettő fenyegetés. Egész életemben féltem,
de ez nem tántorított vissza attól,
hogy azt tegyek, amit akarok.

Sem Alfred, sem Becky nem jelentette azt,
amit a kősvatag: túlélést. Csak azért halok meg,

hogy beleköltözzek.
Kivenni belőle részemet.

Nem tudom, a magányt lehet-e akarni,
vagy a magány előbb akar.
Sokat bosszant, hogy beérem a teljességgel.

Az átmelegedett kőlapok között
rácsot képez a hó, a tetőnek támasztott
létra fokait fehér mázként vonja be.
Az ereszen jégтарéj csepeg.
A támasztékok meg-megreccsennek:
az olvadás úgy teszi semmissé a súlyt,
mint elhagyatottságára ocsúdó haldokló
a bőkezűség jegyében fogant
végrendeletét.

Lehet, hogy adni sosem tudtam
olyan szenvedélyesen,
mint átadni valami szenvedélyeset.

Nem mered, 2021 (polisztrén)